

У К Р А Ї Н А

**Чернівецька міська рада
Управління освіти**

вул. Героїв Майдану, 176, м. Чернівці, 58029 тел./факс (0372) 53-30-87,
E-mail: osvita.cv@gmail.com. Код ЄДРПОУ №02147345

25.05.2023 №06/01-39/1015

**Керівникам закладів освіти
Чернівецької міської
територіальної громади**

**Щодо роботи закладів освіти в
умовах високих температур (спеки)**

Для подальшого керівництва в роботі направляємо лист Департаменту освіти та науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) від 22.05.2023 №01-34/1147 щодо роботи закладів освіти в умовах високих температур (спеки).

Законодавство встановлює вимоги до фізичних чинників на робочих місцях, а саме: до температури, відносної вологості повітря та швидкості його руху, також до інтенсивності теплового (інфрачервоного) опромінення і температури поверхні (п. 1 ДСН 3.3.6.042-99 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень», затверджених постановою головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 № 42). Роботодавець має забезпечити комфортні умови праці, враховуючи також вимоги ст. 21 КЗпП; ст. 13 Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-ХІІ; ст. 4 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 № 4004-ХІІ) (у редакції від 20.11.2022) та дотриматись нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

У зв'язку з можливим ускладненням погодних умов у літній період 2023 року, з метою попередження нещасних випадків під час підвищення температури повітря та зменшення негативного впливу спеки на стан здоров'я людини при виконанні трудових і посадових обов'язків Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) рекомендує керівникам робіт в умовах підвищення температури повітря більш ретельно планувати виробничі завдання для кожного працівника, обов'язково забезпечити належний контроль за дотриманням вимог законодавства щодо створення безпечних умов праці під час виконання робіт при дії високих температур зовнішнього середовища, а саме:

ЧЕРНІВЕЦЬКА МІСЬКА РАДА
Управління освіти

06/01-39/1015 від 26.05.2023

- перевірити забезпечення (забезпечити) працівників спеціальним одягом відповідних розмірів (у т. ч. головними уборами — бажано з натуральних тканин), здійснювати контроль за їх використанням;

- обмежити допуск до роботи в умовах підвищеної температури осіб молодше 25 і старше 40 років;

- не допускати до роботи працівників у хворобливому або втомленому стані;

- доукомплектувати медичні аптечки та забезпечити ними робочі місця;

- провести позапланові інструктажі з працівниками щодо дотримання вимог безпечного ведення робіт та надання долікарської допомоги у разі сонячного та теплового удару;

- при роботах на відкритих ділянках і температурі навколишнього середовища від 35 °С, тривалість періодів безперервної роботи має становити 15-20 хвилин із наступним відпочинком не менш 10-12 хвилин у приміщеннях з охолодженням;

- скласти розклад роботи так, щоб працівники регулярно відпочивали в охолоджуваних приміщеннях або у тіні. При виконанні важких робіт збільшувати перерви, регулювати графік роботи, зміщуючи час роботи у більш прохолодний період доби, додати кількість технологічних перерв;

- зменшити фізичне навантаження працівників, по можливості механізувати виробничий процес або залучати додаткових робітників;

- забезпечити працівників на робочих місцях охолодженою питною водою, вітамінізованими напоями (разом з потом з організму людини виводяться солі та мікроелементи, тому слід дотримуватися питного режиму – пити часто і невеликими порціями);

- проводити медичні огляди на початку робочої зміни працівників, які виконують роботи, що віднесені до робіт з підвищеною небезпекою;

- проводити постійний моніторинг погодних умов і при їх погіршенні негайно вживати відповідних заходів для поліпшення умов праці працюючих на відкритому повітрі.

На період спеки рекомендуємо припинити проведення масових заходів для дітей (змагання та інших заходів).

Люди з підвищеною чутливістю до спеки мають залишатися у прохолодних або кондиційованих приміщеннях протягом того часу, коли сонце перебуває у своїй найбільш активній фазі (з 11.00 до 17.00 год.).

Наголошуємо, що керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень організовує діяльність закладу освіти, забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища (частина 3 статті 26 Закону України «Про освіту»). Під безпечним освітнім середовищем розуміють сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування тощо (частина 2-1 пункту 1 статті 1 Закону України «Про освіту»).

При отриманні теплового або сонячного удару слід вчасно і правильно надати домедичну допомогу.

Тепловий удар це більш широке поняття. Сонячний удар є окремим випадком теплового удару. Він виникає внаслідок тривалого перебування на сонці. Часто лікарі прирівнюють сонячний удар до теплового, тому що у них схожі симптоми і прояви, тільки при сонячному ударі наслідки значно гірші і необхідно більше часу для відновлення організму.

Тепловий удар — це перегрів організму, пов'язаний з високою температурою, підвищеною вологістю повітря, дуже теплим одягом.

Ознаки: шкіра обличчя червоніє, слизові оболонки стають сухими, настає різка слабкість, погіршується дихання, слабшає пульс.

Сонячний удар – прямий вплив на тіло людини сонячного проміння.

Ознаки: загальна слабкість, головний біль, нудота, блювота, іноді втрата свідомості.

Ознаками перегрівання (теплового удару) є:

- почервоніння обличчя та шкіри тіла;
- різка слабкість;
- холодний піт;
- розширення зіниць;
- задишка;
- сонливість;
- сильний головний біль;
- запаморочення, потемніння в очах (у дітей часто супроводжується носовою кровотечею);
- частий і слабкий пульс;
- підвищення температури тіла (іноді до 40°C);
- у важких випадках судоми, втрата свідомості;
- нудота, блювання тощо.

При появі у людини вище перерахованих симптомів, потрібно надати негайну допомогу. Пам'ятайте, що перегрів гірше переноситься літніми людьми, тому що в них природна терморегуляція організму вже слабка, і дітьми, тому що їх терморегуляція ще недосконала. У групі ризику також перебувають люди, які страждають на хронічні захворювання.

Що ж робити при тепловому ударі?

При перших ознаках теплового удару слід викликати екстрену медичну допомогу. До приїзду лікаря потрібно:

- перемістити потерпілого в тінь або подалі від прямої дії джерела тепла, під голову покласти валик;
- звільнити потерпілого від одягу, що стискує;
- при можливості накрити тіло вологою прохолодною тканиною або простиралом;
- прикладати до лоба і під потилицю холодні компреси (рушник, змочений холодною водою, шматочки льоду). Охолодження не повинно бути різким і швидким;
- забезпечити приплив свіжого повітря: відкрити вікна, розстебнути одяг;

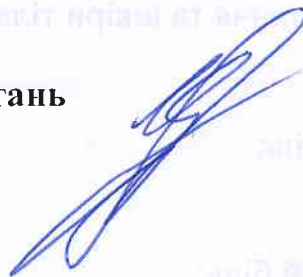

- якщо людина в свідомості – потрібно дати прохолодне пиття;
- при втраті свідомості потерпілому треба дати понюхати ватку, змочену нашатирним спиртом. Якщо людина не приходить до тями – перевести її у стійке бічне положення (тобто покласти постраждалого на бік). При порушенні дихання негайно почати робити штучне дихання.

Після надання домедичної допомоги стан хворого оцінить лікар, в більшості випадків він порекомендує постільний режим на кілька днів. Адже потрібно повністю відновитися після теплового або сонячного удару, тому що існує ризик його повторення.

Пам'ятайте, в усіх випадках перегрівання організму треба терміново звернутися за допомогою до лікаря.

**Заступник начальника з
фінансово-економічних питань
Управління освіти**

Денис КРУГЛЕЦЬКИЙ

Євгенія Корнейчук 53 41 20